

Business Centre Club

Warszawa, 13 listopada 2020 r.

OPINIA

dotyczy:

- projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo bankowe (projekt z 14 sierpnia 2020 r., UD118),
- uwag do projektu przedłożone przez BCC 7 września 2020 r.,
- raportu z konsultacji publicznych – opublikowanych 26 października 2020 r.

SLIM VAT – zmiany w systemie TAX FREE

- Wymóg złożenia „czytelnego” podpisu przez podróżnego
- Obowiązek dokonywania zwrotu w walucie polskiej w transakcjach bezgotówkowych

Trwa proces legislacyjny projektu ustawy wdrażającego tzw. SLIM VAT. Ministerstwo Finansów rozpoznało uwagi do projektu złożone w ramach konsultacji publicznych. BCC z aprobatą odnosi się do uwzględnienia części z nich oraz proponuje dodatkowe – odnoszące się do wymogu uzyskania „czytelnego” podpisu podróżnego, potwierdzającego zwrot podatku w systemie TAX FREE.

BCC proponuje wykreślenie z brzmienia projektowanego przepisu ustawy słowa „czytelny”, co pozwoli uniknąć kreowania dodatkowych barier, ryzyk i wątpliwości interpretacyjnych, które stoją w sprzeczności z ideą pakietu SLIM VAT.

Z punktu widzenia przedsiębiorcy:

Po wprowadzonych modyfikacjach projekt wciąż przewiduje wymóg uzyskania „czytelnego” podpisu podróżnego, potwierdzającego zwrot podatku w systemie TAX FREE (zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 129 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o VAT). Powyższe rozwiązanie w praktyce wprowadza istotną barierę administracyjną w efektywnym i bezpiecznym stosowaniu systemu TAX FREE.

Wbrew twierdzeniom przedstawionym w uzasadnieniu do projektu ustawy wymóg uzyskania „czytelnego” podpisu podróżnego nie funkcjonuje na gruncie obecnie obowiązujących przepisów.¹ Wprowadzenie warunku „czytelności” stanowi dodatkową barierę dla przedsiębiorców funkcjonujących w ramach TAX FREE. Należy przy tym podkreślić, iż **brak jest definicji legalnej pojęcia „czytelnego podpisu”, a wykładnia tego zwrotu nie jest jednoznaczna.**

W kontekście TAX FREE – nie sposób pominąć faktu, iż osoby mające składać podpis „czytelny” (tj. podróżni) **pochodzą z innych państw, często z zupełnie innych kręgów kulturowych, w większości nie posługują się nawet alfabetem łacińskim.**

¹por. rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 marca 2011 r. w sprawie określenia wzorów: znaku informującego podróżnych o możliwości zakupu w punktach sprzedaży towarów, od których przysługuje zwrot podatku od towarów i usług, oraz stempla potwierdzającego wywóz towarów poza terytorium Unii Europejskiej, a także określenia niezbędnych danych, które powinien zawierać dokument będący podstawą do dokonania zwrotu podatku podróżnym.

Stąd też projektowany wymóg „czytelności” podpisu stawia przed podmiotami uczestniczącymi w TAX FREE następujące wyzwania:

- 1) **narażenie na ryzyko zakwestionowania 0% stawki VAT** – wyłącznie poprzez rozbieżną ocenę wymogu „czytelności” podpisu – abstrahując od jego materialnej poprawności (tj. w sytuacji, w której nie ma wątpliwości, iż to właściwy podróżny otrzymał zwrot podatku i że ten podróżny podpisał się na potwierdzeniu – jednak w sposób nieczytelny),
- 2) **konieczność określenia czym jest „czytelny” podpis** – w braku jednoznacznych dyrektyw w tym zakresie oraz przy uwzględnieniu, iż osoby go składające mogą nie posługiwać się alfabetem łacińskim,
- 3) **konieczność wyjaśniania podróżnym, iż podpis przez nich składany powinien być czytelny** – co może być szczególnie utrudnione w sytuacjach, w których bariera językowa utrudnia komunikację z podróżnym.

Wymóg uzyskania „czytelności” podpisu jawi się jako szczególnie nieuzasadniony w kontekście całości zmian wprowadzanych projektem, a zwłaszcza zmiany przewidującej możliwość zwrotu podatku **wyłącznie osobie dokonującej nabycia towaru** (projektowane brzmienie art. 128 ust 1a ustawy o VAT).

Nie można także tracić z pola widzenia faktu, iż projektowane zmiany w systemie TAX FREE sprowadzają się przede wszystkim do wdrożenia elektronicznego obiegu dokumentów, co wpisuje się w szeroko rozumianą informatyzację procesów podatkowych, co BCC bardzo popiera.

Z podobną zmianą mieliśmy do czynienia m.in. w zakresie wykorzystania rozwiązań informatycznych dla potrzeb monitorowania obrotu olejami opałowymi. Należy zaznaczyć, iż ustawa przewidująca ww. rozwiązania informatyczne² – w związku z wdrożeniem elektronicznego sposobu raportowania – uchyliła art. 89 ust. 6 ustawy o podatku akcyzowym, przewidujący m.in. konieczność uzyskania „czytelności” podpisu nabywcy wyrobów akcyzowych. W uzasadnieniu powyższej zmiany, Ministerstwo Finansów podnosiło, iż:

*„Wykorzystanie dla potrzeb monitorowania obrotu olejami opałowymi rozwiązań informatycznych musi prowadzić do zmniejszenia **istniejących, uciążliwych dla przedsiębiorców obowiązków administracyjnych**”*

*„(...) Z dotychczasowej praktyki wynika, że **obowiązek ten jest nie tylko uciążliwy dla przedsiębiorców, ale także jest źródłem problemów. Nieprawidłowe czy niepełne dane w oświadczeniach mogą być przesłanką do wszczęcia czynności kontrolnych mających na celu sprawdzenie wykorzystania nabytego oleju opałowego zgodnie z przeznaczeniem i w przypadku ujawnienia nieprawidłowości, przeprowadzenie wymiarowego postępowania podatkowego, prowadzącego do określenia zobowiązania podatkowego z zastosowaniem tzw. sankcyjnej stawki podatku akcyzowego.***

*Nowelizowane przepisy były w poprzednich latach przedmiotem sporów z administracją podatkową, bowiem **jakiegokolwiek uchybienia formalne ujawnione w papierowych oświadczeniach powodowały sankcje z tytułu niedotrzymania warunków zastosowania obniżonej stawki podatku akcyzowego.***”

Powyższe uzasadnienie wskazuje, iż po stronie Ministerstwa Finansów istnieje świadomość co do skutków jakie mogą zostać wywołane poprzez mnożenie nieuzasadnionych barier administracyjnych. Resort niewątpliwie dostrzega również potrzebę eliminacji tego rodzaju obostrzeń przy wprowadzaniu nowych rozwiązań legislacyjnych.

Uwzględniając powyższe, w ocenie BCC zasadne pozostaje wykreślenie z brzmienia projektowanego art. 129 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o VAT słowa „czytelny”. Jesteśmy przekonani, że ten postulat zostanie uwzględniony w toku dalszych prac legislacyjnych i pozwoli uniknąć kreowania dodatkowych barier, ryzyk i wątpliwości interpretacyjnych (stojących w sprzeczności z ideą pakietu SLIM VAT wprowadzanego projektem).

² patrz ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz niektórych innych ustaw.

Obowiązek dokonywania zwrotu w walucie polskiej w transakcjach bezgotówkowych

BCC zwraca uwagę na praktyczny wymiar obowiązku dokonywania zwrotu w walucie polskiej w przypadku refundacji bezgotówkowej (127 ust. 5 zdanie pierwsze ustawy o VAT) oraz na sprzeczność tego obowiązku z założeniem promocji bezgotówkowej formy zwrotu.

Powyższe unormowanie niejednokrotnie skutkuje w praktyce **obciążaniem podróżnego kosztem dodatkowych, kilkukrotnych przewalutowań w przypadku zwrotu na kartę płatniczą.**

W funkcjonującym na rynku modelu rozliczeń walutowych w systemach kartowych, podróżny otrzymujący zwrot w polskich złotych na kartę płatniczą często ponosi wielokrotny koszt przewalutowania – w pierwszej kolejności, na euro/dolar, a następnie koszt przewalutowania na walutę, w której prowadzony jest rachunek karty. Powoduje to narastanie samych kosztów obsługi transakcji dochodzących do poziomu nawet 10% kwoty zwrotu.

To właśnie powyższa okoliczność leży u podstaw niechęci podróżnych do korzystania z bezgotówkowej formy zwrotu podatku. Zdaniem BCC, zasadny jest postulat, aby – poprzez odpowiednią zmianę brzmienia art. 127 ust. 5 ustawy o VAT – **ograniczyć obowiązek stosowania waluty polskiej wyłącznie do zwrotów gotówkowych.**

Jak wskazało Min. Finansów w raporcie z konsultacji publicznych, omawiany obowiązek ma chronić w szczególności sprzedawców realizujących zwroty gotówkowe. Proponowane przez BCC rozwiązanie czyni zadość powyższej funkcji i zabezpiecza interesy podróżnych oraz sprzedawców, a jednocześnie będzie kluczowym czynnikiem promocji zwrotów bezgotówkowych w praktyce.

Kontakt z ekspertem:

Michał Borowski

ekspert BCC ds. podatków i walki z szarą strefą

partner w Crido

tel. 795 197 912

e-mail: michal.borowski@bcc.org.pl

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395, 22 58 26 113

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl